

[Finansministeren.]

ændrede økonomiske vilkår. Det afgørende er imidlertid, at med den nuværende beskæftigelse og den ret høje økonomiske aktivitet vil det ikke være forsvarligt med et underskud på statsfinanserne.

Det forekommer mig noget vanskeligere at udtale så bestemte hensigter vedrørende penge- og rentepolitikken. Denne så naturligvis — ligesom finanspolitikken — tilpasses efter de vekslende krav, som konjunkturudviklingen stiller, og jeg mener ikke, man kan lægge sig fast på, at pengemængden skal opretholdes konstant. Det kan under visse konjunktursituationer være den rigtige politik, men ved en ændring i vilkårene kan en ændring i pengemængden være nødvendig. Den afgørende målestok må være, hvordan en vis udvikling i pengemængden vil påvirke renten og bankernes kreditvilkår, og hvor stærkt en sådan ændring igen vil virke på efterspørgslen og betalingsbalancen. Jeg mener ikke, at man i dag kan bedømme situationen så entydigt, at det er muligt at fastlægge noget bestemt niveau for pengemængden, men det er min opfattelse, at det i den nuværende situation vil være mindre betænkeligt at tillade en vis yderligere penge- og rentepolitisk lettelse end at svække statsfinansernes virkning og tillade, at der opstår et reelt underskud.

Om dette tilfredsstillende det ærede medlem hr. Aksel Møller, ved jeg ikke. Jeg håber derimod, at det vil overbevise det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard om, at socialdemokratiet fortsat ønsker den lavest mulige rente. Jeg må måske til gengæld spørge det ærede medlem hr. Aksel Møller om hans syn på rentepolitikken — det er jo ofte således, at standpunkterne bedst klares igennem en meningsudveksling.

I sin ordførtale var det ærede medlem et par gange inde på dette spørgsmål. Først udtalte det ærede medlem, at skulle et konjunkturskifte ramme os i 1954, kunne regeringen som en øjeblikkelig nødhjælp anvende de kreditpolitiske midler. Tænker det ærede medlem her på en rentesænkning? Hvis dette er tilfældet, forstår jeg ikke ganske det ærede medlems senere bemærkning, at en eventuel svækkelse af valutabalancen skal have lov at slå igennem og forringe likviditeten og — som det ærede medlem så smukt udtrykte sig — have lov

at udøve sin sanerende virksomhed. Kortere udtrykt skulle vi altså i en sådan situation have rentestigning hurtigst muligt og dermed følgende produktionsnedgang og arbejdsløshed.

Men lad os nu heller ikke gøre situationen mere faretruende, end den er. Det forekommer mig, at det ærede medlem hr. Thor kil Kristensen havde en svag tilbøjelighed hertil ved sin omtale af bytteforholdet. Det ærede medlem vendte sig mod, som han sagde, at de sidste års forbedring i landets økonomi skulle hænge sammen med forbedringen af bytteforholdet, og pegede på, at selvom der var sket en vis forbedring i den senere tid, var bytteforholdet stadig betydelig ringere end i 1949. Det er naturligvis rigtigt. Men for det første var jo 1949 et år med et meget gunstigt bytteforhold, og for det andet er det hele tiden forbedringen i betalingsbalancen i forhold til 1950—51, man fra det ærede medlems og hans partis side fremhæver. Sammenlignet med 1949 har udsvingene på betalingsbalancen jo været ret beskedne. Derimod er der i forhold til 1951 i andet kvartal i år sket en forbedring i bytteforholdet på omkring 10 pct.

Jeg vil imidlertid gerne benytte den givne anledning til at understrege, at der er andre forhold i forbindelse med den internationale prisudvikling, som har påvirket betalingsbalancen. Både i 1950 og 1951 skete der — på grund af prisstigningerne — en betydelig forøgelse af de erhvervsdrivendes lagre, hvilket givet har kostet store beløb i fremmed valuta. Jeg mener ikke, at dette burde have været forhindret; det er kun godt, at vi fik varerne til landet, inden de steg yderligere i pris. Men når man tager i betragtning, at lagerstigningerne i de to år lavt regnet udgjorde 1 milliard kroner, og at lagrene efter alt at dømme atter er faldet i det sidste halvandet år, synes det berettiget at slutte, at der heri ligger en væsentlig forklaring på udviklingen i valutabalancen.

Når det ærede medlem af den omstændighed, at vi i dag har et bytteforhold, som er væsentlig ringere end i 1949, og udfra nogle sammenligninger med 1935 vil drage den konklusion, at Danmarks bytteforhold i øjeblikket er særlig ugunstigt — måske, som det ærede medlem sagde, fordi der er sket en varig forringelse — så kan jeg ikke være